

MIKC Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola

Metodiskais materiāls

2023./2024.m.g.

Mācību priekšmeti: Kultūra un māksla (vizuālā māksla), Mākslas vēsture un kulturoloģija.
Skolotāja: Irinas Laganovska-Vesere

Stundas tēma: Romantisma iezīmes tēlotāja mākslā.

Mērķis: Raksturot sociālās vides nozīmi un personības vērtību atveidi tēlotājmākslā.

Uzdevumi: Nostiprināt zināšanas par romantismu un attīstīt prasmi tekstā un vizuālajā materiālā atrast virziena pazīmes.

Sasniedzamais rezultāts: Izpētiet informācijas avotus, izpildīt uzdevumus un pārrunāt tos ar pārējiem klases biedriem!

DL Nr.1.

Uzdevums: Izlasīt tekstu, ielīmēt attēlu, kas atbilst aprakstam un atbildēt uz jautājumiem!

Attēls

(autors un darba nosaukums)

Savā slavenajā gleznā "Medūzas" plosts" mākslinieks attēloja patiesu notikumu - Atlantijas okeānā 1816.gada vasarā nepieredzējuša kapteiņa vainas dēļ gāja bojā franču fregate "Medūza". Lielākā daļa pasažieru noslīka, uz plosa patvērās tikai 149 cilvēki. Gleznā mākslinieks attēlo šo cilvēku emocijas - cerības, izmisumu, apātiju. Gleznas sastāvdaļas ir rūpīgi aprēķinātas. Tur ir mākslinieka liberāla vēlēšanās parādīt valdības neprasmi, jo bojā gājušā kuģa kapteinis bija rojālists, tur ir izstrādāta darba metode, vairākus gadus studējot liķus morgos un slimnīcās, un visam pāri klājas akadēmiskā forma apvienojumā ar varoņdrāmas žestiem, kas nāk no Napoleona I laika propagandas mākslas. Gleznas saturs ir agonija un nāve. Attieksme pret šo cilvēka esamības mirkli, šķiet ir viena no būtiskākajām romantisma pazīmēm.

(Imants Lancmanis Iznīcības simboli un romantisms)

Fakti par mākslinieku:

Nosaki un ieraksti, kādas romantisma iezīmes redzamas attēlā!

Uzdod jautājumu, kas atklāj mākslas darba jēgu!

Atbilde uz jautājumu!

Uzdevums: Izlasīt tekstu, ielīmēt attēlu, kas atbilst aprakstam un atbildēt uz jautājumiem!

Attēls

(autors un darba nosaukums)

1818.g.Kaspara Dāvida Frīdriha lielākais sasniegums bija viņa spēja pārvērst ainavas balansēti fizioloģiskā un garīgā biogrāfijā. Šeit viņš ietver viņa paša portretu ainavā, kur pats ir redzams no aizmugures, veids, kas paredzēts, lai aicinātu skatītāju paskatīties uz pasauli no mākslinieka personiskās uztveres. Kaspar Dāvids Frīdrihs bija apsēsts ar ideju saskarties ar dabas vientulību cik vien tas iespējams, kā šeit kalna virsotnē, kas bija aptuveni tik tālu no pilsētas, cik Eiropas cilvēkam no civilizācijas vispār ir iespējams nokļūt.

Kaspara Dāvida Frīdriha ainavas bija melanoliskas, glezniecības maniere - viegla un nepiespiesta, kolorīts - intensīvs, bet patīkams. Dabas motīvs māksliniekam kalpoja kā dievišķa zīme, kur kalni simbolizēja Dievu, klintis - ticību, koki - ticīgos.

Kasparam Dāvidam Frīdriham bija savi iecienīti glezniecības paņēmieni - ainava, kas kārtota gleznas dziļumā un izgaismota no augšas, krēslā grimstošs priekšplāns, kas simbolizēja laicīgo pasauli.

Cilvēka figūras, kas attēlotas gandrīz tikai no mugurpuses, simbolizēja ticīgu cilvēku, kas savu eksistenci uzlūko tikai kā sagatavošanos Mūžībai ("Divi mēnesnīcā", 1820;)."

Fakti par mākslinieku:

Nosaki un ieraksti, kādas romantisma iezīmes redzamas attēlā!

Uzdod jautājumu, kas atklāj mākslas darba jēgu!

Atbilde uz jautājumu:

Uzdevums: Izlasīt tekstu, ielīmēt attēlu, kas atbilst aprakstam un atbildēt uz jautājumiem!

Attēls

(autors un darba nosaukums)

Džozefa Melorda Viljama Tērnera iecienītākā tēma - saullēkts un saulriets, dabas stihijas (vētras, sniegputeņi), kas tiek romantizēti. Mākslinieka darbus caurauž smalka emocionalitāte.

Viņš izmanto salīdzinājumus, lai izteiktu idejas, piemēram, jaunība un vecums tiek atspoguļoti darbā "Kuģa pēdējais reiss", kur attēlots slavenais karakuģis, kurš piedalījies Trafalgara kaujā, bet nu šo kuģi tauvā velk pārstrādi metāllūžņos. Īpašo noskaņu rada fonā attēlotais saulriets, kad rietošās saules stari pavada pēdējā reisā reiz lepno un slaveno karakuģi.

Šīs brieduma un vēlinā posma gleznas tika sauktas par "fantastiskām mīklām", jo mākslinieks novērsās no realitātes atainošanas, tās vietā liekot vizošas, krāsainas gaismu fantasmagorijas.

Džozefs Melords Viljams Tērners pievērsās gandrīz tīras gaismas atveidošanai, ko viņš uzskatīja par dievišķā gara emanāciju, un viņa īpašā glezniecības tehnika, kurā viņš apvienoja akvareli ar eļļas krāsām, spēja radīt vieglumu, caurspīdīgumu, un plūdumu, dūmakainus atmosfēriskus efektus ar mirdzošu toņu mīksti kontrastiem. Viņš koncentrējās uz gaismas spēlēm, ūdeni, debesu un uguns mirdzumu, gandrīz pilnībā izšķīdinot ķermeniskus objektus un detaļas. Viņš lika gaismai izdzēst gandrīz visu, pār ko tā krita, un tad atklāt visu pārējo.

Džozefs Melords Viljams Tērners sekmēja akvareļglezniecības attīstību Anglijā.

Viņš sāka izmantot minerālkrāsvielas augu krāsvielu vietā, tādējādi radot plašāku un gaišāku krāsu gammu. Pateicoties Džozefam Melordam Viljamam Tērneram 19.gadsimta sākumā angļu ainavu glezniecībā ienāca akvareļa tehnika.

Fakti par mākslinieku:

Nosaki un ieraksti, kādas romantisma iezīmes redzamas attēlā!

Uzdod jautājumu, kas atklāj mākslas darba jēgu!

Atbilde uz jautājumu:

Uzdevums: Izlasīt tekstu, ielīmēt attēlu, kas atbilst aprakstam un atbildēt uz jautājumiem!

Attēls

(autors un darba nosaukums)

Dante Gabriels Roseti sāka gleznot 1863. gadā pēc sievas Elizabetes Siddālas nāves (1829-62). Glezna ilustrē viduslaiku Florences rakstnieka Dante Aligjeri (1265-1321) dzejoļa *La Vita Nuova* (1295) pēdējo nodaļu. Sievietes figūra ir rakstnieka mīļotā mūza Beatriče Portinari (1266-1290). Sievietes tēls saistās ar diviem mīlas stāstiem, viens par Beatriči un Dante Aligjeri, un otrs par Siddālu un Beatriči, izmantojot simbolismu, nosakot viņu īsās un traģiskās laulības.

Apģērba zaļā krāsā nozīmē "cerības un skumjas, kā arī mīlestību un dzīvi", sarkanais balodis simbolizē kaisli, tas ir mīlestības simbola standarts. Balodis parādās kā nāves vēstnesis, jo savā knābī tur balto magoni, kas simbolizē miegu vai nāvi, varbūt arī atsauce uz opiju. Pa labi virs baloža ir saules pulkstenis, kas norāda uz deviņiem un tas saistīts ar Beatričes nāvi 1290. gada 9. Jūnijā deviņos *La Vita Nuova*. Mierīga gaisma un miglaina atmosfēra kopā ar brīnišķīgo izteiksmi uz viņas sejas, liecina par pēkšņu garīgo pārveidošanu, kā to citēja autors. Aiz cipara mirdzošā gaismā pazūd tilta siluets; tas bieži vien ir atzīts kā Ponte Vecchio Dante Florencē. Bet tas ir pietiekami neskaidrs, lai to identificētu ar Blecfriāras tiltu Londonā, blakus kuram dzīvoja mākslinieks laulības laikā. Visbeidzot tēli aizmugurē, Dante pa labi un Mīlestība, ko simbolizēti sarkanā krāsa un liesma.

Fakti par mākslinieku:

Nosaki un ieraksti, kādas romantisma iezīmes redzamas attēlā!

Uzdod jautājumu, kas atklāj mākslas darba jēgu!

Atbilde uz jautājumu!

Uzdevums: Izlasīt tekstu, ielīmēt attēlu, kas atbilst aprakstam un atbildēt uz jautājumiem!

Attēls

(autors un darba nosaukums)

Mākslinieks Ofēliju attēlo guļošu ūdenī, gandrīz mirušu vai varbūt vēl mazliet dzīvu, viegli pavērtu muti, plaukstām, kas skatās pret debesīm, un acīm, kas, iespējams, vairs neredz; apkārt viņai skalojas ziedi, lapas un zālītes, liekot iztēloties kādu pusaizaugušu dīķi vai vecupi, kur ūdens krājiens gadiem ilgi, kļuvis dziļš un tumšs. Krastā izplaucis krūms baltiem ziediem, un var gandrīz vai saklausīt viegla vēja šalkas vītola lapās. Bet Ofēlija jau ir atvadījies no šīs pasaules, viņa ir prom, pat ja vēl elpo, viņa atrodas jau netveramajā mirklī starp dzīvi un nāvi, ko ieskauj stāvoša ūdens rāmums un teju sataustāms dabas dzīvīgums.

1851. gada vasaru un rudeni Džons Everets Milē kopā ar draugu Viljamu Holmanu Hantu pavadīja laukos. Apmetušies kādā fermā, viņi nodarbojās ar savam laikam ko ļoti neparastu – katru dienu devās gleznot dabā. Neskatoties uz arvien nejaukāko laiku, vēju, kas gandrīz viņu iepūta ūdenī, uzmanīgajām mušām un gulbjiem, kas ik pa brīdim izkustināja ūdensaugu pudurus, viņš pavadīja upmalā gandrīz piecus mēnešus, lai perfekti notvertu katru redzamo dabas detaļu. Atgriezies Londonā, viņš atrada ideālu modeli pašai Ofēlijai – Elizabeti Sidalu. Uzstādījums bija visai sarežģīts – tā kā Ofēlija atradās ūdenī un Milē gribēja precīzi atainot ūdenī mirkstošu apģērbu un dažādus ūdens radītus efektus, modelei bija ar visām drēbēm stundām ilgi jāguļ ar ūdeni piepildītā vannā. Lai ūdeni uzturētu siltu, zem vannas tika dedzinātas eļļas lampas. Elizabete pacietīgi mirka, līdz viņas pirkstu āda sačervelējās un lūpas kļuva zilganas. Reiz, kad glezna jau bija gandrīz pabeigta, mākslinieks, pilnībā aizrāvēs ar darbu, nepamanīja, ka eļļa lampās izdegusi un ūdens sen jau atdzisis. Elizabete nebija bildusi ne vārda. Kamēr viņa gandrīz nomira no plaušu karsoņa un vairākus mēnešus palika uz gultas, Džons Everets Milē pabeidza gleznu, iezīmēdams puķes, kur katrai bija simboliska nozīme.

Fakti par mākslinieku:

Nosaki un ieraksti, kādas romantisma iezīmes redzamas attēlā!

Uzdod jautājumu, kas atklāj mākslas darba jēgu!

Atbilde uz jautājumu!

Kaspars Dāvids Frīdrihs (1774-1840) Ceļinieks virs miglas jūras

Džozefs Melords Viljams Tērnērs (1775-1851) "Kuģa pēdējais reiss"

Dante Gabriels Roseti (1828-1882) Beata Beatrix

Džons Everets Milē (1811 - 1852) "Ofēlija"

Teodors Žeriko (1791-1824) "Medūzas" plosts"